

BALIKESİR SINDIRGI İLÇESİNİN UNESCO YARATICI ŞEHİRLER AĞINDA “HALK SANATLARI ŞEHİRİ” OLABİLİRLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER – YAĞCIBEDİR HALISI

Gizem Çorman¹
Hilâl Keskin²
Murat Doğdubay³

1.Giriş

Günümüzde ülkeler, ekonomik kriz, hızlı nüfus artışı ve buna bağlı çevresel sorunlar gibi pek çok güçlkle karşı karşıya kalmaktadır. Ülkelerin ekonomik anlamda en büyük destekçilerinden olan turizm de karşılaşılan bu güçlüklerden etkilenmektedir. Turizmin sağladığı katkının artırılması ve turizmin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yardımcı pek çok etmen bulunmaktadır. Bunlardan biri de, son yıllarda özellikle kitle turizminin yarattığı tahribatın önüne geçmek için gün geçtikçe artan alternatif turizm çeşitlerine yardımcı, yaratıcılık kavramıdır. Ancak turizmde yaratıcı fikirlerin kısır bir yapıya sahip olmaması için, günlük yaşamda herkes tarafından anlaşılabilir ve uygulanabilir özellikte olması gerekmektedir.

Yaratıcılık, büyüme ve yenilikçiliği teşvik ederken aynı zamanda vatandaşın refah seviyesinde ve sosyal uyumunda da artış sağlar. Kentsel yenilenme için itici bir güç olan yaratıcılık, yeni stratejiler, politikalar ve girişimlerin geliştirilmesinde önemli bir adımdır.

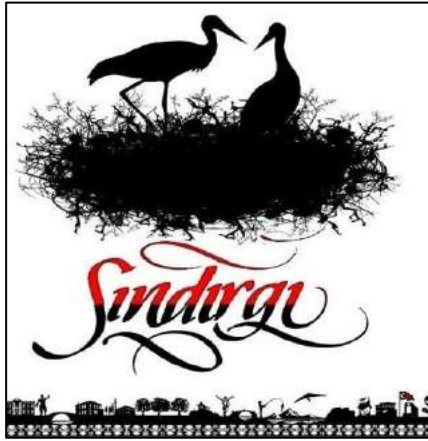

Foto 1: Sındırgı Logosu

Foto 2: Sındırgı Belediyesi Logosu

Yaratıcı turizm kavramı, farklı destinasyon, kültür ve insanlarla; daha çok eğitsel, duygusal, sosyal ve psikolojik fayda yaratma amacı taşımaktadır. Bu amaç doğrultusunda yaratıcı turizm, yaratıcılığın geliştiği yerlerdeki yerel halkın ve destinasyon yöneticilerinin kendilerini geliştirmek, bölgelerindeki yaratıcılığı bir kaynak olarak tanımaları, tanıtılmaları ve turistlerin yeni deneyimlere artan bireysel beklentilerini karşılamaları için fırsatları kullanabilme imkanı tanımaktadır.

2004 yılında kurulan UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı, yaratıcılık kavramı üzerinde duran programlardan birisidir. Bu çalışmanın amacı program kapsamında ortaya atılan yedi yaratıcı turizm unsurlarından birisi olan ve hâlâ Türkiye’de varlığını sürdüren geleneksel el sanatlarının yaratıcı turizm kapsamında değerlendirilmesidir. Çalışmada yaratıcılık, yaratıcı turizm ve “UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı” ile ilgili yazın taraması yapılmıştır. Sındırgı örnek olay olarak ele alınmış ve yaratıcı turizm planlama ve uygulama sürecinde halk sanatlarında nelerin nasıl yapılması gerektiği konularında bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde nitel yöntem kullanılmıştır. Doküman analizi ve

¹Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, gizemcorman@outlook.com

²Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, keskinhilal10@hotmail.com

³Doç. Dr. Balıkesir Üniversitesi, Turizm Fakültesi, dogdubay@balikesir.edu.tr

görüşmeler ile toplanan veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Çalışmanın gerekliliğini doğuran neden ise hem turizm hem de kültürel değerlerin sürdürülebilirliğini devamlı kılmak için ilgili kişilerin sorumluluk alması gerektiğini de ifade etmektedir.

2. Kavramsal Analiz

2.1. Yaratıcılık

Yaratıcılık, yeni fikirler üretmeyi içermekte ve bu fikirlerin, özgün sanatsal ve kültürel ürünler, fonksiyonel tasarımlar, bilimsel bulgular ve teknolojik yenilikler ile geliştirilerek kullanılması anlamına gelmektedir. Yaratıcılık yalnızca sanat, kültür ve bilim ile bağlantılı değil, aynı zamanda insan etkinliğinin her biçimiyle de bağlantılıdır (Richards ve Wilson, 2007: 6; Akşit-Aşık, 2014: 787). Yerel düzeyde kültür ve yaratıcılık günlük olarak yaşanmakta ve uygulanmaktadır. Bu nedenle, kültür endüstrilerini teşvik etmek, yaratımı desteklemek, vatandaşları ve kültürel katılımını teşvik etmek ve kamusal alana yeni bir perspektifle yaklaşmak, kamu otoritelerinin özel sektör ve sivil toplum ile işbirliği içinde yerel halkın pratik ihtiyaçlarına uygun daha sürdürülebilir bir kentsel kalkınmayı desteklemesi ve fark yaratabilmesi gerekmektedir (UNESCO, 2017).

Turizm ile yaratıcılık arasındaki hızla gelişen ilişki, tartışmasız turizm araştırmalarında 'yaratıcı bir dönüşü' müjdelemektedir. Yaratıcılık, yeni tüketim şekilleri veya yeni turizm alanlarının; yeni ürünlerin veya deneyimlerin geliştirilmesi yoluyla turizme uygulanabilir (Richards ve Wilson, 2007: 15). Yaratıcılığın turizmdeki önemi; (Richards, 2010: 4) atmosfer yaratması, insanların kendi gelişim ve ihtiyaçlarını beslemesi, turist kültürü ile ev sahibi nüfusu arasında doğrudan bir bağ oluşturmasıdır. Yaratıcılık, somut miras odaklı geleneksel kültür turizmini daha soyut kültür odaklı (SOKÜM) ve yörenin gündelik yaşamıyla daha ilgili olacak şekilde revize etmiştir (Richards, 2011: 1225). Bundan dolayı destinasyonlar, kültürel kalkınma stratejilerini yaratıcı gelişim ile değiştirmeye veya bunlara destek vermeye başlamıştır (Richards ve Wilson, 2007: 1)

Richards ve Wilson (2006: 15), yaratıcı sektörün, geleneksel kültür yaklaşımlardan daha popüler olmasının sebeplerini şu şekilde belirtmektedir:

- Kültür sektörü çok esnek veya dinamik olarak algılanmamaktadır.
- Yaratıcı turizm daha fazla alt sektörleri kapsayan, toplam değere ve istihdam etkisine sahip olduğundan, kültürel sektörden daha geniştir.
- Yaratıcı sektör, inovasyon ve değişim ile yakından ilişkilidir.
- Yaratıcı endüstriler, görsel tüketimin (reklamcılık, sinema, tasarım, moda, video oyunları) pek çok yönünü içerir.

Dünya'da yaratıcılığa verilen önemin en somut yansıması 2004 yılında kurulmuş UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı (Creative Cities Network)'dır. Ağ, yaratıcılıkları sürdürülebilir kalkınma için stratejik bir faktör olarak tanımlayan şehirlerarasında, kamu ve özel sektör dâhil olmak üzere ortaklıklar çerçevesinde, profesyonel organizasyonlar, topluluklar, sivil toplum ve kültür kurumları tarafından desteklenmektedir (UNESCO,2013:1).Yaratıcı Şehirler programı, yaratıcı endüstriler alanında birlikte çalışmak için farklı bölgelerin şehirlerini, gelir düzeylerini, kapasitelerini ve nüfuslarını toplayan bir girişimdir. UNESCO'nun Yaratıcı Şehirler Ağı, şehirler için akran öğrenme süreçleri ve işbirlikçi projeler üretmek için yaratıcı varlıklarını tamamen kullanabilmek ve bunu ekonomik, kültürel, çevresel ve sosyal şartlar gibi alanlarda sürdürülebilir, kapsayıcı ve dengeli bir kalkınma oluşturmak ve bir temel olarak kullanmak için benzersiz fırsatlar sunmaktadır (UNESCO: Creative Cities Network, 2006:3).

2.2. Yaratıcı Turizm

1990'lı yılların ortalarında bazı araştırmacılar, el sanatları ürünlerinin değerini ortaya koyarak bu ürünlerin satışlarını arttırmayı hedeflemiş ve buna yönelik olarak EUROTTEXT isimli bir projeye başlamışlardır. El sanatları ürünlerinin üretimi çok zahmetli ve maliyetlidir. Turistlerin bu konu hakkındaki bilgi eksikliğinden dolayı ürünlerin gerçek değerini algılayamamaları projenin ana temasını oluşturmaktadır. Proje sonucunda ise; el sanatları üreticileri ve turistler ile görüşmeler yapılmış, bazı turistlerin el sanatları ürünlerinin yapılışıyla ilgili tecrübe kazanması, insan gücüyle yapılan tekstil ürünlerinin üretim tekniğinin öğretilmesi ve turistlerin bizzat üretim sürecine katılımı sağlanmıştır (Altınay ve Dinçer,2017:344; Özdaşlı, Özdaşlı ve Alparslan, 2014:4).

İlk kez Richards ve Raymond tarafından tanımlanan yaratıcı turizm; kültürün bir parçası olan tatildeki bir beceriyi öğrenmeyi içeren kültür turizminden bir gelişme olarak veya bu turizme tepki olarak tanımlanmıştır (Richards, 2000: 18, Richards, 2001: 7). Bu tanıma göre yaratıcı turizm, turizmin mevcut modellerinde potansiyel bir değişime sahip olan ve turizmin çeşitlendirilmesi ve yenilenmesine katkıda bulunacak yeni bir turizm biçimidir. Böylece, yaratıcı turizm yerel ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeyi teşvik etmeye yardımcı olabilmektedir (Richards, 2009: 78). UNESCO'nun yaratıcı turizm tanımı, turistin yerel halk aracılığıyla yaşayan kültürü, mekânın özel karakterlerini, sanatını ve mirasını öğrenmesi, otantik bir deneyim yaşaması ve bu sayede yöre halkıyla bağlantı kurmasını sağlayan bir seyahattir (UNESCO, 2006).

Raymond ise (2007) yaratıcı turizmi; “resmi olmayan, pratik kazandıran ve yaratıcı deneyimlerle yerel kültür için otantik his yaratan daha sürdürülebilir turizm biçimi” olarak tanımlamıştır. Yaratıcı turizmin en temel amacı, turistin ya da turist gruplarının seyahat edeceği yörelerin günlük hayatının içerisinde bir özne olarak yer alabilmesidir (Özdaşlı, Özdaşlı ve Alparlan, 2014: 6). Yaratıcı turizmin ortaya çıkma sebeplerinden biri de destinasyon yöneticilerinin turistlerle etkileşime geçmek için yeni yollar aramasıdır (Richards ve Wilson, 2009: 78).

Yaratıcı turizm, bir mekânın sadece kültür turizmiyle değil, pek çok turizm çeşidiyle öne çıkabileceğini belirterek bölgenin bütün değerleriyle ele alınması gerektiğini savunmaktadır. (Richards ve Wilson, 2009: 79).

2.3. Sındırgı ve Yağcıbedir Halısı

Balıkesir'in güneydoğusunda yer alan Sındırgı, doğal güzellik, tarihi doku ve yeraltı kaynakları açısından oldukça zengindir. Balıkesir il merkezine 63 km, İzmir'e 150 km, Akhisar'a 57 km, Simav'a 87 km uzaklıkta olan ilçe aynı zamanda tarihte Carsea ve Koruköy adlarını alan eski bir yerleşim alanıdır. Dünya sahnesine çıktığından bu yana ilçeye sırasıyla: Lidyalılar, Persler, Bergamalılar, İ.Ö. 129 yılında Romalılar, Bizanslılar; 11. yüzyılda da Selçuklular egemen olmuşlardır ve Beylikler Dönemi'nde Karesi Beyliği sınırları içerisinde kalan Sındırgı, 1323 yılında Osmanlıların eline geçmiştir.

Tarihi dokusuyla dikkat çeken ve %57'si ormanlarla kaplı olan bu ilçe, doğa turizmi, kültür turizmi ve termal turizm gibi pek çok alternatif turizm çeşidine elverişlidir. Özellikle termal potansiyeli çok yüksek olan Sındırgı'nın ilçe merkezine 17 km uzaklıkta olan Hisaralan Mahallesi ve çevresi önemli bir sıcak su kaynağına sahiptir. Son yıllarda bilinirliği artan Sındırgı, 2006 yılında Termal Turizm Merkezi ilan edildikten sonra yılın belirli zamanlarında turizmde gözle görülür bir hareketlilik göstermektedir.

Foto 3: 1769 m. Yükseltiye Sahip Ulus Dağı ve Çevresi

Foto 4: Sındırgı Hisaralan Travertenleri

1980’li yıllara kadar İzmir-İstanbul yol güzergâhında bulunan Sındırgı oldukça hareketli günler geçirmiş ancak 1984 yılında Balıkesir-Akhisar yolunun kullanıma açılmasıyla beraber tabir-i caizse içine kapanmıştır. 2000’li yılların başlarında termal turizmin gelişmesiyle birlikte yeniden eski günlerine dönmeye başlayan Sındırgı’nın bu süreç içerisinde en büyük destekçisi Yağcıbedir Halıları olmuştur.

Bu halılara ismini veren Yağcı Bedir Yörükleri, bilinen tarihi süreç içerisinde Manisa ile Balıkesir arasında yaşamışlardır. Haklarında pek çok rivayet bulunsa da bu rivayetler içerisinde en çok kabul göreni, Yörük grubu içinde Bedir isimli bir beyin, ok ve yayı çok iyi kullanması ve buna bağlı olarak Yağcı Bedir adının verilmesidir. Yağcıbedir halıları yalnızca halı dokumacılığını değil aynı zamanda bir kültürü de içine almaktadır çünkü bu halılar aynı zamanda Yağcıbedir Yörük aşiretinin örf, adet ve geçmişlerini yansıtmaktadır. Yörük hanımları Yağcı Bedirli tarihini ilmek ilmek dokudukları halı ve kilimlere işlemişler ve günümüze ulaşmasına vesile olmuşlardır (Şimşir, 2015: 128). Şu anda Sındırgı’nın Eşmedere, Çakıllı, Karakaya, Alakır, Eğridere köylerinde yaşamakta ve halıyı orijinaline bağlı kalarak dokumakta olan Yağcıbedir Yörükleri, halılarda kullandıkları motiflerde sevinçlerini, hüznelerini, gelecekteki beklentilerini ve ahiret hayatına bakışlarını anlatmaktadır (Sarıtaş, 2007:1124).

Foto 5: Yağcıbedir Halısı Örneği

Yağcıbedir Halıları çok ince yün ipliklerden dokunur. Atkısı ve çözgüsünde yün ipliği kullanılır. Dm²'sinde 1400-1600 düğüm, 1cm'sinde 30-35 ilme bulunur. İlme düğümleri Türk Düğümü (Gördes) çok sağlam atıldığından halıların ömrü çok uzundur. Çözgü, atkı ve ilme ipliklerinde tamamen yün kullanılan bu halıların bilinen en eski örneği 17. yüzyıla aittir (Çukurova, 1993: 82). Bugün Sındırgı yöresinde 10.000-10.500 civarında tezgâhta yılda 300.000 adet çeşitli ebatlarda Yağcıbedir Halısı dokunmaktadır.

Yağcıbedir Halılarının ipi kök boylarla boyanmakta ve boyları solmamaktadır. Yağcıbedir halıları kullanıldıkça renkleri daha güzelleşir ve değer kazanır. Halıların 150-200 yıl ömrü bulunmaktadır ve halılar otantik özelliğe sahiptir. Halıdaki her motifin bir anlamı bulunmaktadır. Sındırgı tipi Yağcıbedir Halıları: Karagöz, Heybesulu ve Yedielli olmak üzere üç grupta toplanmaktadır. Yağcıbedir halılarını diğer halılardan ayıran özelliklerden biri de halı dokumada kullanılan renklerin 4 renkle sınırlı kalmasıdır. Bu renkler ve anlamları şu şekildedir:

Lacivert (Gök): Yağcıbedir Halısının zemin rengini oluşturan lacivert, gökyüzünün mavi olmasından dolayı Yağcıbedir Halısında en çok kullanılan renktir. Yörede bulunan labada bitkisinin kökünden elde edilir.

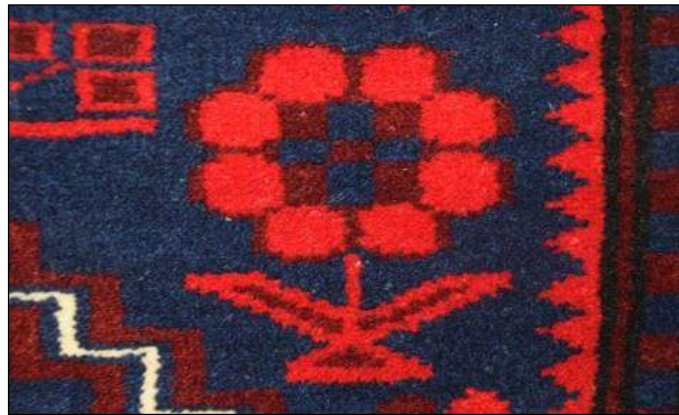
Kırmızı (Al): Kırmızı tarihte bir bereket sembolü olan kınadan rengini almıştır. Kadınların kına yakınmasındaki sebep bereket beklentisidir. Aynı beklenti Yağcıbedir Halılarının rengine de yansımıştır. Yörede bulunan sarıkız otundan elde edilmektedir.

Kahverengi (Narıncı): Bütün canlıların topraktan gelip toprağa dönecek olması ve canlıların besinlerini topraktan temin etmesi sebebi ile kahverengi Yağcıbedir Halısındaki yerini almıştır. Kırmızının ikinci suyuna çalı kozalakları katılarak elde edilir.

Beyaz (Ak): Genç kızlar bu rengi daha sık kullanır. Sık kullanmalarındaki sebep beyaz rengin sevinci, hayattan beklentilerini ve gelin olma özlemlerini dile getirme arzularıdır. Genellikle Eğridere ve Alakır Köylerinde zemini beyaz olan halılar dokunmaktadır (www.sindirgi.bel.tr).

Foto 6: Halıda Lacivert Renk Kullanımına Örnek

Foto 7: Halıda Kırmızı Renk Kullanımına Örnek

Foto 8: Halıda Kahverengi Renk Kullanımına Örnek

Foto 9: Halıda Beyaz Renk Kullanımına Örnek

Sındırgı'da bulunan ve Türkiye'nin tek el dokuması halı üzerine olan derneği, Sındırgı Yağcıbedir Halıcılar Derneği günümüzde de faaliyetlerine devam etmektedir. Yine, Yağcıbedir halılarının her hafta cumartesi günleri kurulan pazarla tüketiciyle buluştuğu tek yer Sındırgı'dır.

Ayrıca, Sındırgı Yağcıbedir Halıcılar Derneği'nin ve Sındırgı Belediyesi'nin Yağcıbedir halısına verdiği değer ve katkıdan dolayı, her yıl Sındırgı'nın düşman işgalinden kurtuluşu olan 03 – 06 Eylül tarihleri arasında, Uluslararası Sındırgı Yağcıbedir Halı, Kültür ve Sanat Etkinlikleri düzenlenmektedir. Sındırgı Belediyesi organizatörlüğünde yürütülen etkinlik, 1983 yılından itibaren uluslararası nitelik kazanmış olup, yöre halkından ve civar il ve ilçelerden gelen ziyaretçilerden yoğun ilgi görmektedir (Gül,Özaltaş-Serçek ve Toprak, 2013: 221).

Foto 10: YağcıbedirHalı Pazarı

Foto 11: Uluslararası Yağcıbedir Halı, Kültür ve Sanat Etkinliklerinden Bir Kare

3. Araştırmanın Yöntemi

Çalışmada; öncelikle turizmde yaratıcılık ve “UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı” ile ilgili yapılan yazın taraması yapılmıştır. Sındırgı yöresi örnek olay yeri olarak ele alınmış ve yaratıcı turizm planlama ve uygulama sürecinde halk sanatlarında nelerin nasıl yapılması gerektiği konularında bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ve yüz yüze görüşme tekniği (mülakat) kullanılmıştır. Bu çerçevede ilçe Belediye Başkanı Ekrem YAVAŞ, Sındırgı Yağcıbedir Yörükleri Derneği Başkanı Fatma Oya KOCATAŞ ve yöre halkından 8 kişi ile görüşme yapılmıştır.

4. Sonuç ve Öneriler

Zanaat ve halk sanatları; UNESCO şehirler ağı içerisinde yer alan; edebiyat, film, müzik, gastronomi, tasarım, medya sanatları ile birlikte belirlenen yedi yaratıcı endüstri alanından biridir. Bu çalışmada, Sındırgı'nın Zanaat ve Halk Sanatları Şehri olabilirliliği çerçevesinde Yağcıbedir Halıları işlenmiştir. Yapılan görüşmeler ve literatür taraması sonucunda elde edilen veriler ışığında

UNESCO'nun, bir yerin Zanaat ve Halk Sanatları Şehri olabilmesi için belirlediği rehber kriterler karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuç ve öneriler aşağıdaki gibidir:

- *Zanaat ve halk sanatının özel formunda uzun süredir süregelen bir gelenek olması:* Orta Asya'dan Anadolu'ya gelen Yağcıbedir Yörüklerinin dokumakta olduğu Yağcıbedir Halısının tarihinin 3000 yıllık olduğu tahmin edilmektedir. Kendine özgü motifleriyle dokunan bu halılar, tamamen dokuyan kişinin içinde bulunduğu ruh haliyle alakalıdır ve yönlendirme ile desen ekleme/çıkarma/değiştirme söz konusu değildir (MEGEP, 2011).
- *Zanaat ve halk sanatının devamlı üretimi, zanaatkârların ve yerel sanatçıların güçlü mevcudiyetinin bulunması:* Yörük köylerinin olduğu (Sındırgı ilçesi: Karakaya, Eğridere, Alakır, Çakıllı, Eşmedere ve Gölcük köyleri, Bigadiç ilçesi: Kayalıdere köyü, Kepsut ilçesi: Ahmetölen köyü) yerlerde devam etmektedir. Bugün Sındırgı yöresinde 10.000-10.500, diğer ilçelerle birlikte ile 3000 civarında tezgâhta yılda 300.000 adet çeşitli ebatlarda Yağcıbedir Halısı dokunmaktadır. Bu halıların satışı, ülke ekonomisine yılda ortalama 1 trilyon TL gelir sağlamaktadır.
- *Zanaat ve halk sanatı ile ilgili meslekler üzerine çalışan eğitim merkezlerinin bulunması ve zanaat ve halk sanatını teşvik etmeye yönelik çaba harcanması:* Türkiye'nin el dokuması halı üzerine olan tek derneği olan Sındırgı Yağcıbedir Halıcılar Derneği sadece bu amaç doğrultusunda kurulmuş ve ayakta kalabilmiş tek dernektir. Yine Türkiye'de el dokuma halının pazarının kurulduğu tek yer olan Sındırgı'da her hafta cumartesi günü köylü, dokuduğu halıyı pazarlamak için bu pazarda tezgâh açmaktadır. Bu da Sındırgı Yağcıbedir Halıcılar Derneği'nin ve Sındırgı Belediyesi'nin bu işe verdiği değer ve katkıyla alakalıdır. Ayrıca, Bigadiç'te dokunan halılar da Sındırgı'da kurulan bu pazarda sergilenmektedir. Sındırgı'daki dokumacılar, Sındırgı Belediyesi, Yağcıbedir Halıcılar Derneği, Yağcıbedir Yörükleri Derneği başta olmak üzere bu kültürü yaşatmak adına çabalayan herkes gereken neyse daha fazlasını yapmak için büyük özveri göstermektedirler.
- *Zanaat ve halk sanatıyla ilgili alt yapının bulunması (müzeler, el sanatları dükkânları, yerel sanat fuarları vb.):* Sındırgı Yağcıbedir Halıcılar Derneği'nin ve Sındırgı Belediyesi'nin ortak paydada birleşmesiyle her yıl Sındırgı'nın düşman işgalinden kurtuluşu olan 03 – 06 Eylül tarihleri arasında, Uluslararası Sındırgı Yağcıbedir Halı, Kültür ve Sanat Etkinlikleri düzenlenmektedir. Sındırgı Belediyesi organizatörlüğünde yürütülen etkinlik, 1983 yılından itibaren uluslararası nitelik kazanmış olup, yöre halkından ve civar il ve ilçelerden gelen ziyaretçilerden yoğun ilgi görmektedir. Ayrıca festivale, Bulgaristan, Hindistan, Romanya, Makedonya, Gürcistan, Kazakistan, Yunanistan ve Sibiryâ Şor Türkleri gibi farklı ülkelerden folklor ekipleriyle birlikte gelen konuklar da katılmaktadır. Böylece Yağcıbedir Halıları aracılığıyla Türkiye'nin tanıtımına da katkı sağlanmaktadır.

Destinasyonun tanınırlığını ve marka değerini artırmak, turizm gelirlerinden daha fazla pay almak, sektörde çalışan işletmeleri geliştirmek, istihdamı ve hizmet kalitesini artırmak vb. faydaların sağlanması için turizmin çeşitlendirilmesi gerektiği bir gerçektir (Gürbüz, Özaltaş-Serçek ve Toprak, 2017: 133). Sındırgı destinasyonu, hem alternatif turizm çeşitliliği hem de yöresel dokusuyla büyük bir potansiyele sahiptir. Bu potansiyelin desteklenmesine yardımcı olmak açısından da Zanaat ve Halk Sanatları şehri olabilirliği konusunda ciddi adımlar atılması gerekmektedir.

Bu noktada Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sındırgı Kaymakamlığı, Sındırgı Belediyesi, Halk Eğitim Merkezleri ve Balıkesir Üniversitesi konsorsiyumu ile sürdürülebilir bir eğitim programı hazırlanıp bu doğrultuda ve SOKÜM dâhilinde başvurusunun ivedilikle yapılmasında fayda bulunmaktadır.

Bu çalışmanın bundan sonra Balıkesir ve civar bölgelerinde yapılacak Yaratıcı Şehirler Ağı ve/veya SOKÜM kapsamındaki potansiyel değerlerle ilgili çalışmalara temel teşkil etmesi umulmaktadır.

Kaynakça

Akşit Aşık, N. (2014), Yaratıcı (Kreatif) Turizm, Journal of International Social Research, 7, s.31.<http://www.sosyalarastirmalar.com/> (06.07.2017).

Altınyay, M. ve İstanbullu Dinçer, F. (2017), Geleneksel El Sanatlarının Yaratıcı Turizm Kapsamında Değerlendirilmesi. Journal of Recreation and Tourism Research, 4 s.344, Ankara.

- Atiş Çukurova, D. (1993), Yağcıbedir Halılarındaki Motiflerin Yöresel İsimleri ve Anlamları, s.82, Balıkesir.
- Gürbüz, S., Özaltaş Serçek, G. ve Toprak, L. (2017), Mardin'in UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağında "Gastronomi Kenti" Olabilirliğine İlişkin Paydaş Görüşleri, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, s. 124, 136, Mardin.
- <http://www.sindirgi.bel.tr/>(18.08.2017).
- Gül, K., Erdem, B. ve Gül, M. (2013), Yerel Festivallerin Etkinliğine Bağlı Ziyaretçi Kazanımları: Sındırgı Yağcıbedir Festivali Örneği, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(2), s.221, Isparta.
- Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (2011), El Sanatları Teknolojisi Modülü-Yağcıbedir Halısı, , s. 6, Ankara.
- Richards, G. (2001), The Development of Cultural Tourism in Europe, In Richards, Greg. (Ed.): *Cultural Attractions and European Tourism*, Wallingford: CABI, England.
- Richards, G. ve Wilson, J. (2006), "Developing Creativity in Tourist Experiences: A Solution to The Serial Reproduction of Culture?" *Tourism Management*, 27(6), s. 1209-1223,
- Richards, G. ve Wilson, J. (2007), *Tourism, Creativity and Development*, London: Routledge.
- Richards, G. (2009), *Creative Tourism and Local Development*, Santa Fe International Conference on Creative Tourism, 3, New Mexico.
- Richards, G. (2010), *Creative Tourism and Cultural Events Paper presented at the 2nd Forum on UNESCO Creative Cities Network Icheon, Republic of Korea, 21 October 2010*, s.4, Netherlands.
- Richards, G. (2011), *Creativity and Tourism: The state of the art. Annals of Tourism Research*, 38(4), s. 1225-125, Great Britain
- Sarıtaş, S. (2007), *Maddi Kültür ve Onun El Sanatlarına Yansımaları, Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi*, s.1124, Ankara.
- Şimşir, N. (2015), XIX. Yüzyılda Yağcı Bedirli Yörüklerinin Demografik ve Coğrafik Özellikleri. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 2(5), s.124-147, <http://www.akademiktarihvedusunce.org/> (10.08.2017).
- UNESCO, (2006), "Towards Sustainable Strategies for Creative Tourism. Discussion Report of the Planning Meeting for 2008", International Conference on Creative Tourism, Santa Fe, New Mexico, U.S.A., October 25-27, 2006. <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001598/159811E.pdf>. (08.08.2017).
- UNESCO, (2013), "Creative Cities Network" Applicant's Handbook, http://www.unesco.org/new/fileadmin/Multimedia/Hq/Clf/images/CreativeCitiesNetwork_Handbook_Final_26Nov2013_01.pdf, (08.07.2017).
- UNESCO, (2017), <http://en.unesco.org/creative-cities/> "Why Creativity? Why Cities?", (01.09.2017).

